

Egészségügyi Szakmai Kollégium
Védőnő Tagozat

Vélemény a Hozzátáplálási Kisokos című kiadványról

Készítette:

az Egészségügyi Szakmai Kollégium Védőnő Tagozat Tanácsa

2019.

Tartalom

Vélemény a Hozzátáplálási kisokos című kiadványhoz.	3
Összegezve:	4

Vélemény a Hozzátáplálási kisokos című kiadványhoz.

A Hozzátáplálási Kisokos című kiadvány A Házi Gyermekorvosok Egyesületének és a Magyar Gyógyszerészeti Kamara ajánlásával került kiadásra.

A kiadvány szakmai lektorálását Dr. Cseh Áron gyermek gasztroenterológus, Dr. Csupor Dezső gyógyszerész, prof. dr. Mészner Zsófia PhD vaccinológus, dr. habil. Réthy Lajos PhD allergológus szakorvosok és Henter Izabella MSC dietetikus, táplálkozástudományi szakember végezte.

Már a címlapon olyan jeles és érvényes nemzetközi és hazai ajánlások szerepelnek forrásmegjelölésként, amelyeknek állításaival sem a módszertani csoport, sem a kollégium tanácsa nem jogosult ellenvéleményt megfogalmazni.

A fentiek figyelembevételével mégis bemutatathatók olyan konkrét tartalmak, amelyek félreértésre adhatnak lehetőséget, ezeket tételesen bemutatjuk:

1. Már az első oldalon található az alábbi megállapítás: " Ismerté vált, hogy igazoltan nem csökkenti a táplálékallergének bevezetésének késleltetése a később kialakuló allergiás megbetegedések kialakulásának kockázatát. A táplálékallergének bevezetése szükséges az egészséges gyermek 12 hónapos életkora előtt – lehetőség szerint a kizárólagos 6 hónapos korig ajánlott anyatejes táplálást követően bármikor, így minimalizálható a később kialakuló allergia és az ekcéma kialakulásának valószínűsége."

Annak ellenére, hogy a védőnők ma is ezt az ajánlást követik (6 hónapos korig kizárólagosan anyatejes táplálást javasolnak, azt követően a szolidok fokozatos bevezetését 12 hónapos korig), ez egy bonyolult fogalmazott mondat, még (diplomás) szakember is nehezen értelmezi, ezért úgy érthető, mintha nem egyezne a mai ajánlásokkal.

2. A táplálási ajánlások, útmutatók a szakemberek számára készültek, nem érthető, hogy miért szükséges kiragadni egy szakmai ajánlásból az alábbi részt a szülők számára. Aki értelmezni tudja az ajánlásokat, az megkeresheti az AEEK honlapján és egyéb elektronikus felületeken, de valamennyi szülő részére nem tartom szerencsésnek előzetes szakmai képzettséget igénylő szöveget kiemelni.

„A Védőnői Szakmai Kollégium meghatározása szerint: A nemzetközi irodalom „szolid” néven foglalja össze az anyatejen és a tápszereken kívüli egyéb ételeket. Bevezetésük a folyékony-pépestől a szilárd ételekig folyamatosan történik, mind típus, mind állag szempontjából. „Nagy jelentőséggel bír a szolidok bevezetésének időpontja, amelyet a csecsemő fizikai fejlettsége és állapota (a gyomor-bél rendszer érettsége, a fogfejlődés, betegségek, örökletes hajlam) mellett pszichés tényezők is befolyásolnak. Ez a rendkívül érzékeny korai időszak a későbbi problémák (allergiák, hiányállapotok, rossz étkezési szokások, obesitas stb.) kialakulásában meghatározó lehet. Ez a definíció nem tesz különbséget olyan táplálási módok között, amikor az anyatejen kívül csak tápszert, csak nem-humán tejet, csak szilárd és pépes ételeket vagy ezeket különböző kombinációban vagy arányban alkalmaznak.”

3. Összefoglalja a szülőket, ha egy neves szakemberek által jegyzett kiadványban többféle véleményt közlünk velük - ugyanúgy, mintha a neten böngésznek pl."A hozzátáplálás időzítése kérdésében a nemzetközi, hivatalos állásfoglalás szerint több lehetséges válasz van:"

Vajon akkor ki kompetens a döntést meghozni? Elvárás az anyákkal szemben, hogy valamennyi ajánlást olvassák el és döntsenek maguk? Nagy terhet ró a szülőre, ha ezt így értelmezi.

4. Az első TUDTAD? kérdést nyitva hagyja és egy angol kiadványra hivatkozik - bolha betűkkel - ez etikai kérdéseket is felvet.
5. Nehéz követni, hogy hol hónapban, hol hetekben adja meg az életkort - azonos időpont megjelöléseket szerencsés használni.
6. Hol megnyugtat, hol riogat - bonyolult megfogalmazásaival szorongáskeltő, a zárójeles megjegyzések miatt is nehezen követhető. Nincs annyi ideje az anyáknak, hogy kiböngésszék a lényegét.
7. A szintek fogalmának bevezetése jó lehet, könnyen érthető, az anyák könnyen eligazodnak az ajánlások idejének ilyen jellegű felosztásában.
8. Sok az ismétlés.
9. "Mit igyon a gyermek" - hosszú, főleg arról szól, hogy mit ne igyon - nehéz kihámozni, hogy akkor mit is ihat?
10. A földimogyoró fejezetet egyszerűsíteni kell, nyelvtanilag is több hiba van benne. A földimogyoró bevezetését orvosi kompetenciának jelöli a kiadvány, a védőnői szakterület ezzel egyetért, nehezen kivitelezhető, balesetveszélyes ez az ajánlás (mogyorószemek őrlése mozsárban az anya otthonában), ha az anamnézis ismeretében szükséges döntse el orvos.
11. A probiotikumokról szóló fejezet kevés, ezzel kapcsolatban a mai gyakorlat szerinti általános alapelveket javasolt megjeleníteni a kézikönyvben.
12. Nem a hazai és szezonális alapanyagokat hangsúlyozza, ellentmond más ajánlásoknak. Az egzotikus élelmiszerek adása egyes szakmai körökben szintén vitatott. Nem tartjuk biztonságosnak a mindennapokban általánosan a tofu, lepényhal, csíkoshasú tonhal, hekk, tőkehal, licsi adását.
13. A D vitamin adásával kapcsolatos ajánlás, amely szerint tápszerben vagy egyéb ételben elkeverve kell beadni, szakmai hiba, amennyiben rendszeresen nem issza meg a csecsemő az összes tejet, amibe bekeverték a napi D vitamin mennyiséget, ugyanis akkor hiányállapot léphet fel. Cumisüvegben adva a D vitamin kiülhet a cumisüveg oldalára, ez is hiányállapotot eredményezhet.
14. Egyetértünk azzal a kiadványban is egyértelműen szereplő kijelentéssel, amely szerint: "A leggyakoribb táplálékallergének előfordulási gyakoriságuk sorrendjében, nemzetközileg: Tojás – Tejfehérje – Földimogyoró – Hal – Glutén"

A nemzetközi allergológiai ajánlásokat várhatóan hamarosan követik a nemzeti ajánlások is, ezek egyelőre kidolgozás alatt vannak mindenütt, így Magyarországon is."

Összegezve:

A kiadvány nyelvezete nehezen érthető, igen szétszórt, helyenként szakmailag, logikailag nem oda illő mondatok találhatóak benne.

A ma érvényben levő hazai és nemzetközi ajánlásokra hivatkozik, ezért a javaslatok általánosságban nem vitathatók.

A hazai gyakorlat alapelvei, azonosak a kiadvány alapelveivel, attól eltekintve, hogy olyan táplálékokat nevez meg, amelyek a hazai boltokban nem széles körben elérhetők. Ez semmiképpen nem szerencsés, egyes esetekben balesetveszélyes is lehet.

Nem életszerű az egyes olyan szolidok általános bevezetése, mint a mogyoró ajánlása, sőt egyes hátrányos helyzetű településeken kifejezetten veszélyes. Ez kifejezetten orvosi kompetencia a gyermek családi anamnézisének ismeretében, a védőnői táplálási tanácsadásnak nem része.

Ismeretünk szerint felkértek egy munkacsoportot a csecsemőtáplálással kapcsolatos irányelv elkészítésére. Addig, amíg a készülő irányelv kiadásra nem kerül nem javasoljuk a mai hazai gyakorlat megváltoztatását a szóban forgó kiadvány megjelentetésével

Javaslatunk szerint a kiadvánnyal kapcsolatosan a szülők védőnői tájékoztatása kizárólag egységes hazai alapelvek szerint támogatható, az új, most készülő, **korszerű csecsemőtáplálási irányelv megjelenéséig az eddig megszokott gyakorlat, érvényben lévő irányelv és szakmai szabályok szerint történjen.** Minden a mai gyakorlattól eltérő hozzátáplálási javaslat a gyermeket gondozó házi orvos/házi gyermekorvos személyre szóló ajánlásával támogatható, amely során részletesen kitér az alkalmazás indokára és módjára (lásd: földimogyoró).

A D vitamin adásával kapcsolatos ajánlás, amely szerint tápszerben vagy egyéb ételben elkeverve kell beadni, szakmai hiba, amennyiben rendszeresen nem issza meg a csecsemő az összes tejet, amibe bekeverték a napi D vitamin mennyiséget, ugyanis akkor hiányállapot léphet fel. Cumisüvegben adva a D vitamin kiülhet a cumisüveg oldalára, ez is hiányállapotot eredményezhet.

Budapest, 2019. 06. 03.

Készítette:

az Egészségügyi Szakmai Kollégium Védőnő Tagozat Tanácsa